

1. Nechť $g(x, y) = \log(x^2 + y^2)$, $(x, y) \in \mathbb{R}^2 \setminus (0, 0)$.

- Rozhodněte, pro které body $(x, y) \in \mathbb{R}^2 \setminus (0, 0)$ platí $g_{xx}(x, y) + g_{yy}(x, y) = 0$.
- Určete, ve kterých bodech $\mathbb{R}^2$ existuje totální diferenciál funkce g .

$$\log(u)' = \frac{1}{u}$$

$$g_{xx}(x, y) = \frac{\partial^2}{\partial x^2} (\log(x^2 + y^2)) = \frac{\partial}{\partial x} \left(\frac{\partial}{\partial x} (\log(x^2 + y^2)) \right) = \frac{\partial}{\partial x} \left(\frac{\frac{\partial}{\partial x}(x^2 + y^2)}{x^2 + y^2} \right) =$$

$$\frac{\partial}{\partial x} \left(\frac{\frac{\partial}{\partial x}(x^2) \cdot \frac{\partial}{\partial x}(y^2)}{x^2 + y^2} \right) = 2 \cdot \frac{\partial}{\partial x} \left(\frac{x}{x^2 + y^2} \right) = 2 \cdot \frac{(x^2 + y^2) \cdot \frac{\partial}{\partial x}(x) - x \cdot \frac{\partial}{\partial x}(x^2 + y^2)}{(x^2 + y^2)^2} =$$

$$2 \cdot \frac{(x^2 + y^2) \cdot 1 - x \cdot (2x + 0)}{(x^2 + y^2)^2} = 2 \cdot \frac{(x^2 + y^2) - 2x^2}{(x^2 + y^2)^2} = 2 \cdot \frac{(-x^2 + y^2)}{(x^2 + y^2)^2} = g_{xx}(x, y)$$

$$g_{yy}(x, y) = \frac{\partial}{\partial y} \left(\frac{\partial}{\partial y} (\log(x^2 + y^2)) \right) = \frac{\partial}{\partial y} \left(\frac{\frac{\partial}{\partial y}(x^2 + y^2)}{x^2 + y^2} \right) = \frac{\partial}{\partial y} \left(\frac{2y}{x^2 + y^2} \right) =$$

$$= 2 \cdot \frac{(x^2 + y^2) \cdot 1 - y \cdot \left(\frac{\partial}{\partial y}(x^2 + y^2) \right)}{(x^2 + y^2)^2} = 2 \cdot \frac{x^2 + y^2 - 2y^2}{(x^2 + y^2)^2} = 2 \cdot \frac{-y^2 + x^2}{(x^2 + y^2)^2} = g_{yy}(x, y)$$

pro $(x, y) \neq (0, 0)$, kdy $g_{xx}(x, y) + g_{yy}(x, y) = 0$?

$$\text{Tedy } 2 \cdot \frac{-x^2 + y^2}{(x^2 + y^2)^2} + 2 \cdot \frac{-y^2 + x^2}{(x^2 + y^2)^2} = 0$$

$$\frac{-2x^2 + 2y^2 - 2y^2 + 2x^2}{(x^2 + y^2)^2} = 0 \quad \dots \quad \frac{0}{(x^2 + y^2)^2}$$

Tedy je rovná nule $\forall x, y \neq 0$.

g má totální diferenciál v bodech, ve kterých jsou všechny parciální derivace spojité.

Tedy v bodech, v jejichž okolí je g_x a g_y spojité.

$g_x = \frac{2x}{x^2 + y^2}$ $g_y = \frac{2y}{x^2 + y^2}$. Obě funkce jsou spojité na celém svém definičním oboru, s výjimkou 0. Tedy:

Funkce g má totální diferenciál v bodech $\mathbb{R}^2 \setminus \{(0, 0)\}$

2. Ověřte platnost následujícího výroku. Nechť $f: \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}$. Pokud existuje limita $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x,y)$, potom existují limity $\lim_{x \rightarrow 0} (\lim_{y \rightarrow 0} f(x,y))$ a $\lim_{y \rightarrow 0} (\lim_{x \rightarrow 0} f(x,y))$ a rovnají se.
Hint: Uvažujte funkci

$$f(x,y) = \begin{cases} x \sin(\frac{1}{y}) + y \sin(\frac{1}{x}), & x \neq 0 \text{ a } y \neq 0, \\ 0, & x = 0 \text{ nebo } y = 0. \end{cases}$$

pro $f(x,y) = x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right) + y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right)$

je dvojnásobná limita rovna:

$$\lim_{x \rightarrow 0} x \cdot \lim_{y \rightarrow 0} \sin\left(\frac{1}{y}\right) + \lim_{y \rightarrow 0} y \cdot \lim_{x \rightarrow 0} \sin\left(\frac{1}{x}\right)$$

(použití
limity
a distribuce
lim)

Ale tyto dvě limity neexistují, takže ani celá limita
nemůže existovat.

Například:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right) + y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right) = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right) + \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right) = 0 + 0 = 0$$

Zde použijí větu, že pokud máme $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x)g(x)$ a $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x)$ je

definováno v nějakém okolí bodu x_0 a funkce $g(x)$ je v nějakém okolí bodu x_0 omezená, tedy že $\exists M \geq 0$ t.j. v daném okolí $|g(x)| \leq M$, pak

konkrétně pak lze uplatňovat na: $\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} f(x)g(x) = 0$

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right)$$

kde

$$f(x) = x$$

$$g(x) = \sin\left(\frac{1}{y}\right)$$

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right)$$

$$f(x) = y$$

$$g(x) = \sin\left(\frac{1}{x}\right)$$

Funkce sinus je na celém definičním oboru omezená (obor hodnot je $\langle -1, 1 \rangle$) a

$$\text{zároveň } \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} x = \lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} y = 0$$

Tedy i celá limita existuje a je nula.

Tedy existence dvojnásobné limity neimplikuje existenci dvojnásobné limity. Zároveň ani dvojnásobné limity se nemusí rovnat.

Šlo to dělat pomocí polynomů :

$$\leq x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right) + y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right) \leq$$

$$0 \leq \left| x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right) + y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right) \right| \leq \left| x \cdot \sin\left(\frac{1}{y}\right) \right| + \left| y \cdot \sin\left(\frac{1}{x}\right) \right| \leq |x| + |y|$$

pak tla $0 \leq |f(x,y)| \leq |x| + |y|$
 $\rightarrow \lim = 0$